

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2018 roku

Okręgowy w Płocku I Wydział Cywilny składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Łukasz Witkowski

Protokolant: st. seler. sąd. Justyna Wieteska

rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2018 roku w Płocku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. przeciwko J. S. (1) i J. S. (2) zapłatę kwoty 90.955,86 zł

I. uchyla nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Płocku w dniu 23 września 2016 roku w sprawie sygn. akt I Ne 301/16 w części tj. co do zasądzonej należności głównej w kwocie 225,00 zł [dwieście dwadzieścia pięć złotych) i oddala powództwo w tym zakresie;

II. utrzymuje w mocy w pozostałym zakresie nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Płocku w dniu 23 września 2016 roku w sprawie sygn. akt I Ne 301/16;

III. zasądza dodatkowo od pozwanych J. S. (1) i J. S. (2) solidarnie na rzecz powoda (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 7.200,00 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;

IV. odstępuje od obciążania stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Sygn. akt IC 2285/16

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) S. A. z siedzibą w G. wniósł do Sądu Okręgowego w Płocku pozew przeciwko zobowiązanym solidarnie J. S. (2) i J. S. (1), domagając się od nich zapłaty kwoty 90.955,86 (dziewięćdziesiąt tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, w wysokości nie wyższej niż aktualna wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie za okres od dnia 05.08.2016 r do dnia zapłaty liczonymi od kwoty 84.312,61 zł oraz zwrotu wszystkich kosztów sądowych. Nadto wniósł na podstawie art. 485§ 1 k. p .c. o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. W razie wniesienia przez pozwanych sprzeciwu w terminie przepisany, powód wniósł o wyznaczenia rozprawy i orzeczenia wyrokiem, że Sąd utrzymuje nakaz zapłaty w mocy i zasądza od pozwanych na rzecz powoda koszty procesu, nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności i przeprowadzenia rozprawy pod nieobecność powoda. W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż przedmiotowa wierzytelność powstała w wyniku zawarcia w dniu 21.08.2015r. umowy kredytu o nr (...). Ponieważ kredyt nie został spłacony skierowano do pozwanych pisemne wypowiedzenie umowy kredytu w dniu 23.03.2016. Zgodnie z wystawionym w dniu 04.08.2016r wyciągiem z ksiąg banku wymagalne zadłużenie pozwanych stanowi kwota 84.312,61 zł niespłaconego kapitału, 4.177,38 zł - odsetki umowne kapitałowe, 2.240,87 zł - odsetki za zwłokę, 225 zł -opłaty. Od kwoty niespłaconego kapitału powód ma dalej prawo naliczać odsetki w sposób opisany w żądaniu pozwu (k. 2-5).

W dniu 23 września 2016 roku Sąd Okręgowy w Płocku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem zawartym w pozwie (k. 34).

Pozwani J. S. (2) i J. S. (1) w dniu 14.10.2016 roku, wnieśli zarzuty od tegoż nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości oraz wnieśli o uchylenie przedmiotowego nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości. Jednocześnie podnieśli

zarzuty wydania nakazu zapłaty z naruszeniem art 483 § 3 k.p.c., niewymagalności roszczenia dochodzonego przez powoda, stosowania przez powoda w zawartej umowie kredytu niedozwolonych klauzul umownych i nieważności umowy w tym zakresie, niewykonania przez powoda wszystkich obowiązków informacyjnych wobec pozwany, o których mowa w ustawie o kredycie konsumenckim, naliczenie pozwanym przez powoda nienależnych opłat (k. 39).

W odpowiedzi na zarzuty pozwanych powód wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych na jego rzecz kwoty zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie solidarnie od pozwanych na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego (k. 90 - 92).

W toku dalszego procesu strony podtrzymały swoje wcześniejsze stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani J. i J. S. (3) w dniu 23 marca 2016 r. zawarli z Bankiem (...) S.A z siedzibą w G. umowę kredytu gotówkowego przeznaczonego częściowo na spłatę innych kredytów nr: (...) w kwocie łącznej 84.312,61 zł na którą składają się:

“72.746,00 zł udostępniona na spłatę innych kredytów oraz na cele konsumpcyjne kredytobiorcy, stanowiącą całkowitą kwotę kredytu, jaką kredytobiorca może w sposób dowolny dysponować

-11.566,61 zł na opłacenie prowizji od udzielonego kredytu.

Kredyt ten został udzielony na okres od dnia 21.08.2015 r do dnia 15.09.2024 r. i był oprocentowany według stałej stopy procentowej wynoszącej 9,80% w skali roku. W umowie wskazano, iż całkowita kwota do zapłaty wyniesienie 128.741,35 zł, a rzeczywista roczna stopa oprocentowania wyniesie 15,06%. Kredyt ten miał być spłacony w 108 miesięcznych ratach w wysokości 1.191,40 zł płatnych do 15-go dnia każdego miesiąca, poczynając od dnia 15 października 2015 roku (umowa kredytu - k. 9 - 17, formularz informacyjny - k. 109 - 116, harmonogram spłat - k, 114).

Pozwani nie podjęli w ogóle spłaty tego kredytu z wyjątkiem kwoty 1.600,00 zł (1.262,35 zł - 15.10.2015r, 337,65 zł - 15.11.2015r), która została zaliczona na poczet odsetek umownych. Stąd też powód, po uprzednim wezwaniu pozwanych do zapłaty, pismem z dnia 23.03.2016 r. wypowiedział im w/w umowę kredytową, wskazując, iż termin wypowiedzenia będzie mijał w dniu 02 maja 2016 roku. Jednocześnie wezwał pozwanych do spłaty zadłużenia, które na ten dzień będzie wynosiło łącznie 88.790,46 zł, a składały będą się na nie: kapitał 84.312,61 zł, odsetki umowne - 4.177,38 zł, odsetki karne - 75,47 zł, opłaty za czynności windykacyjne - 225,00 zł. Wypowiedzenia te pozwani otrzymali w dniu 04 kwietnia 2016 roku (wypowiedzenia wraz z dowodami doręczenia - k. 18 - 21).

W okresie sierpień - wrzesień 2016 roku pozwani prowadzili rozmowy z bankiem na temat ugodowego sposobu zakończenia sporu, zakończone niczym (korespondencja stron - k. 73 - 81).

Według stanu na dzień 4 sierpnia 2016 roku zadłużenie pozwanych wobec powoda z tytułu w/w umowy kredytu wynosi:

- 84.312,61 zł - należność główna;
- 4.177,38 zł - odsetki umowne kapitałowe;
- 2,247,03 zł - odsetki umowne karne;
- dalsze odsetki umowne karne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowej Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym od dnia 05 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty od kwoty należności głównych 84.312,61 zł {opinia biegłej z zakresu księgowości I. W. -k. 165 - 173}.

Sposób wyliczenia rzeczywistej rocznej stopy procentowej (RRSO) jest często uzależniony od narzędzi kalkulacyjnych stosowanych przez banki i zdarza się, iż wyliczenie to dla tej samej kwoty kredytu udzielonego na tych samych warunkach w dwóch różnych placówkach bankowych jest nieco różne. W przypadku przedmiotowego kredytu RRSO

przy użyciu arkusza kalkulacyjnego wynosi 15,05%, przy zastosowaniu zaś alternatywnej miary kosztu kredytu 14,76% (opinia biegłej z zakresu księgowości I. W. - lc. 165 - 173).

J. S. (1) i J. S. (2) w dniu 11.06.2018 r. złożyli oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego, uzasadniając je naruszeniem przez kredytodawcę w umowie kredytu ustawy o kredycie konsumenckim poprzez nieprawidłowe wskazanie w tej umowie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania {oświadczenie - k. 183),

Powyższy stan faktyczny był w zasadzie bezsporny, a dodatkowo znalazł potwierdzenie w zgromadzonych w aktach sprawy dokumentach oraz wnioskach opinii biegłej, które nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Roszczenie powoda, co do zasady podlegało uwzględnieniu. Bezsporne między stronami było to, iż zawarły one umowę kredytu wskazaną w pozwie, a powód przekazał na ich rzecz środki z tej umowy. Spór sprowadzał się do oceny po pierwsze ważności tej umowy, po drugie jej zgodności z ustawą o kredycie konsumenckim i wreszcie po trzecie skuteczności jej wypowiedzenia.

Ogólne uregulowanie umowy kredytu zawiera art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. 1997 nr 140 poz. 939 z późn. zm.), zgodnie z którym przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Natomiast umowę o kredyt konsumencki reguluje ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. 2011 nr 126 poz. 715 z późn. zm). Bezsporne między stronami było to, iż przedmiotowa umowa jest umową o kredyt konsumencki, albowiem spełnia wymogi art 3 tej ustawy. Zgodnie z art. 353 k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zarówno treść, ani cel zawartej umowy kredytowej pomiędzy Bankiem (...) S. A., a pozwanymi J. i

J. S., w ocenie Sądu nie sprzeciwiała się naturze stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Powód bezspornie wywodził się z zawartej umowy kredytowej, przekazał stronie pozwanej środki pieniężne, które to strona pozwana zobowiązała się zwrócić wraz z odsetkami umownymi oraz dodatkowymi kosztami poza odsetkowymi. Podkreślić należy, iż zgodnie z treścią art. 353 § 1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Pozwani zawierając umowę kredytu z Bankiem (...) S.A z siedzibą w W. przyjęli na siebie zobowiązanie do spłaty udzielonej jej i wykorzystanej kwoty kredytu wraz z określonymi odsetkami. W ocenie Sądu wbrew twierdzeniom pozwanych przedmiotowa umowa nie zawiera żadnych klauzul abuzywnych, które to powodowałyby jej nieważność i to w całości. Kwestia zapisów dotyczących kosztów windykacji nie ma istotnego znaczenia, bowiem powód nie udowodnił tego, iż w ogóle takie czynności windykacyjne były podejmowane i jeśli tak to jakie, W pozostałym zakresie żaden z zapisów umowy nie zawiera tzw. niedozwolonych klauzul umownych. Zgodnie z art. 384 k. c. ustalony przez jedną ze stron wzorzec umowy, w szczególności ogólne warunki umowy, wzór umowy, regulamin wiążę drugą stronę, jeżeli został jej doręczony przed zawarciem umowy. Pozwani nie mogą podejmować własnych decyzji i określać postanowienia wynikające z umowy za niedozwolone, bez wskazania powodów i twierdzeń w tym zakresie.

Istotą sporu między stronami była kwestia możliwości skorzystania przez pozwanych z tzw. sankcji kredytu darmowego, a powyższe wiąże się z zakwestionowaniem przez pozwanych prawidłowości wyliczenia tzw. RRSO. Według aktualnie obowiązujących przepisów banki zawierając umowy o kredyt konsumencki obciążone są licznymi obowiązkami informacyjnymi. Umowa taka zawierać musi wiele dodatkowych elementów, które nie są *accidentalia negotii* umowy kredytu. Wszystkie te kwestie reguluje art 30 w/w ustawy o kredycie konsumenckim. Zgodnie z art 30 ust 1 pkt 7 tej ustawy umowa taka powinna zawierać m.in. rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia. W sprawie niniejszej umowa ta zawiera takie wskazanie. W formularzu

informacyjnym w pkt 3 (k. 110) jest wskazana wysokość RRSO na 15,06%, a nadto są wymienione założenia przyjęte do jej obliczenia. Umowa zawiera również całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta. Oczywiście bank ma obowiązek podać prawidłowo wyliczoną kwotę RRSO oraz całkowitą kwotę do zapłaty, albowiem z punktu widzenia interesów konsumenta są to najistotniejsze elementy, które decydują o woli zawarcia umowy przez konsumenta. Taki był cel i sens wprowadzenia tych przepisów. Chodziło o ochronę konsumentów przed kosztami ukrytymi, które nie były przez banki wykazywane w sposób transparentny w momencie zawierania umowy i w okresie jej realizacji powodowały znaczny wzrost kosztów takiej umowy. Jak wyliczyła biegła w sprawie niniejszej owo RRSO można wyliczyć na dwa sposoby i w ten sposób otrzymuje się wynik 15,05% oraz 14,76%. Sama różnica w tym wyliczeniu pomiędzy biegłą, a powodem nie upoważnia jednak w ocenie Sądu Okręgowego pozwanych do skorzystania z sankcji o jakiej mowa w art 45 ust 1 w/w umowy. W świetle tego przepisu w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art.

29 ust. 1, art. 30 ust 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Naruszenie, o którym mowa w art. 45 ust. 1, oznacza niewykonanie lub nienależyte wykonanie przez kredytodawcę obowiązku, jaki wynika z przepisu wymienionego w w/w art. 45 ust. 1. A zatem zarówno niewskazanie, jak i nieprawidłowe wskazanie np. RRSO, na co powołują się w sprawie niniejszej pozwani, upoważnia kredytobiorcę do skorzystania z niej. Jak ustalił Sąd w sprawie niniejszej istnieje różnica pomiędzy wysokością RRSO wskazaną przez bank, a tą wyliczoną przez biegłą. W jednym wariantcie wynosi ona 0,01%, a w drugim 0,3 %. Z tym, że w obu przypadkach bank wskazał wyższe RRSO niż to wyliczone przez biegłą właśnie o w/w wartości. Jak wskazuje się w orzecznictwie i doktrynie zakres sankcjonowanych norm w art. 45 ust. 1 budzi pewne zastrzeżenia pod kątem proporcjonalności. Z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynika, że omawiana sankcja powinna się odnosić jedynie do tych elementów, które są istotne dla oceny przez konsumenta zakresu zaciągniętego zobowiązania z tytułu kredytu konsumenckiego, (zob. wyrok TSUE z 9.11.2016 r., 042/15, Home Credit Słowacja, www.curia.europa.eu, zgodnie z którym artykuł 23 dyrektywy 2008/48 należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie przewidziało w uregulowaniu krajowym, że w wypadku gdy umowa o kredyt nie zawiera wszystkich elementów wymaganych w art. 10 ust 2 tej dyrektywy, umowę tę uważa się za nieoprocentowaną i bezpłatną, o ile chodzi o element którego brak może podważać możliwość dokonania przez konsumenta ocena zakresu ciążącego na nim zobowiązania. A pamiętać należy, iż art 45 ust 1 implementuje ogólny art. 23 dyrektywy 2008/48. A zatem powstaje pytanie kiedy mamy do czynienia z nienależytym wykonaniem przez bank obowiązku informacyjnego o jakim mowa w art 30 i czy każda różnica w wysokości podanych danych np. co do RRSO o 0,01% uzasadnia stosowanie w/w art 45 ust 1. W ocenie Sądu Okręgowego w tym przypadku należy, idąc w ślad za w/w orzeczeniem TSUE przyjąć wykładnię celowościową tego przepisu i przede wszystkim wziąć pod uwagę jego sens i cel. Celem wprowadzenia tych przepisów było nałożenie sankcji na banki nierzetelnie wskazujące rzeczywiste koszty udzielanych kredytów. Konsument bowiem nie mając świadomości, co do wszystkich kosztów kredytu chętniej podejmował decyzję o zawarciu takiej umowy. Innymi słowy w przypadku RRSO chodzi przede wszystkim o sytuację, gdy wartość ta w umowie została zaniżona, a nie zawyżona. Przecież gdy kredytobiorca zdecydował się na kredyt przy RRSO wynoszącym według banku np. 20%, to tym bardziej zdecydowałby się na taki kredyt przy RRSO wynoszącym w rzeczywistości 15%. A zatem już powyższe pozwala na postawienie tezy w sprawie niniejszej, iż bank nieznacznie zawyżając wartość RRSO nie dopuścił się naruszenia art 30 ust 1 pkt 7 ustawy, szczególnie, że jak wskazała biegła element ten czasami przy tych samych założeniach może zostać różnie wyliczony. Stąd też Sąd uznał oświadczenie pozwanych o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego za nieskuteczne.

Jednocześnie pozwani nie negowali tego, iż w zasadzie nie podjęli się w ogóle spłaty tego kredytu, a bank zgodnie z warunkami umowy w sposób skuteczny

wypowiedział im tę umowę. Wartość zadłużenia pozwanych wyliczona przez biegłą w zasadzie pokrywa się z tą wyliczoną przez bank, a nawet w zakresie odsetek jest wyższa. Jedyne wątpliwości budzi suma kosztów określonych przez powoda na kwotę 225,00 zł. W tym zakresie, wobec zakwestionowania tego elementu przez pozwanych, powód nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających ten koszt, a zgodnie z regułą art 6 k.c. to jego w tym przypadku obciążał obowiązek udowodnienia tej okoliczności.

Stąd też Sąd w oparciu o treść art 496 k.c. uchylił wydany w sprawie nakaz zapłaty w zakresie w/w kwoty 225,00 zł zasądzonej tytułem należności głównej i w tym zakresie powództwo oddalił, utrzymując w pozostałej części tenże nakaz w mocy.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o treść art 100 zd. 2 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanych, albowiem powód w zasadzie w całości wygrał niniejszy proces. W związku z wniesionymi zarzutami Sąd miał obowiązek zasądzić od pozwanych na rzecz powoda dodatkową sumę kosztów zastępstwa procesowego o których nie orzeczono w nakazie zapłaty w kwocie 7.200,00 zł, stosownie do § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, w jego wersji obowiązującej w dacie wniesienia pozwu do Sądu. Pozostała część kosztów zasądzona w nakazie to opłata sądowa od pozwu.

W pozostałym zakresie Sąd odstąpił od obciążania stron nieuiszczonymi kosztami procesu tj. kosztami opinii biegłej, albowiem pozwani korzystają w sprawie niniejszej ze zwolnienia od kosztów sądowych, a Bank w zasadzie w całości proces ten wygrał.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.